

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2023. gada 2. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Struktūrfondi – Regula (EK) Nr. 1685/2000 – Izdevumu atbilstība – Pienākums pierādīt samaksu – Kvitēti rēķini – Grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība – Galasaņēmēja paša tieši veikti būvdarbi

Lietā C-31/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) iesniegusi ar 2021. gada 8. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 19. janvārī, tiesvedībā

Eurocostruzioni Srl

pret

Regione Calabria,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemele,

ģenerāladvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Eurocostruzioni Srl* vārdā – *M. Sanino* un *S. Sticchi Damiani*, *avvocati*,
- *Regione Calabria* vārdā – *M. Manna* un *G. Naimo*, *avvocati*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *A. Grumetto*, *avvocato dello Stato*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *P. Carlin* un *P. Rossi*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2022. gada 13. oktobra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Komisijas Regulas (EK) Nr. 1685/2000 (2000. gada 28. jūlijs), ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1260/1999 attiecībā uz izdevumu kompensējamību Struktūrfondu līdzfinansētās darbībās (OV 2000, L 193, 39. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2004. gada 10. marta Regulu (EK) Nr. 448/2004 (OV 2004, L 72, 66. lpp.) (turpmāk tekstā – Regula Nr. 1685/2000”), pielikuma 1. normas 2.1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Eurocostruzioni Srl* un *Regione Calabria* (Kalabrijas reģions, Itālija) par subsīdijas atlikuma samaksu viesnīcas, kā arī ar to saistīto sporta objektu būvniecībai un iekārtošanai Rosāno [*Rossano*] (Itālija) pašvaldībā saskaņā ar reģionālo darbības programmu (RDB) 2000.–2006. gadam, ko Eiropas Komisija bija apstiprinājusi minētajam reģionam.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 1260/1999

- 3 Padomes Regulas (EK) Nr. 1260/1999 (1999. gada 21. jūnijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondu (OV 1999, L 161, 1. lpp.), 35., 41. un 43. apsvērumā bija noteikts:
 - “(35) tā kā šādai decentralizētai struktūrfondu darbības īstenošanai dalībvalstīs būtu jāpiedāvā pietiekamas garantijas attiecībā uz izpildes precizitāti un kvalitāti, darbības iznākumu un tās novērtējumu, kā arī saprātīgu finanšu vadību un tās pārraudzību;
 - [..]
 - (41) tā kā saskaņā ar subsidiaritātes principu būtu jāpiemēro attiecīgās valsts noteikumi par kompensējamām izmaksām, ja nepastāv Kopienas noteikumi, lai gan tos var noteikt Komisija, kad tas ir nepārprotami nepieciešams, lai vienoti un taisnīgi izmantotu struktūrfondus visā Kopienā; [..]
 - [..]
 - (43) tā kā būtu jānodrošina saprātīga finanšu vadība, rūpējoties par to, lai izmaksas būtu pilnīgi pamatotas un apstiprinātas, un, izvirzot nosacījumu, ka maksājumi ir atkarīgi no svarīgāko pienākumu izpildes sakarā ar plānošanas uzraudzību, finanšu kontrolēm un Kopienas tiesību piemērošanu”.

4 Saskaņā ar šīs regulas 30. panta 3. punktu:

“Prasībām atbilstīgiem izdevumiem piemēro attiecīgās valsts tiesību normas, ja vien Komisija, pēc vajadzības, nenosaka vispārējas normas par izdevumu piemērotību [atbilstību] saskaņā ar 53. panta 2. punktā minēto procedūru.”

5 Minētās regulas 32. panta 1. punkta pirmajā daļā bija noteikts:

“Maksājumus var veikt kā avansa maksājumus, starpposma maksājumus vai kā galīgā saldo maksājumus. Starpposma maksājumi un saldo maksājumi ir saistīti ar faktiskajiem izdevumiem, kuriem jāatbilst galīgo saņēmēju veiktajiem maksājumiem, ko apstiprina kvitētie rēķini vai grāmatvedības dokumenti ar līdzīgu pierādījuma vērtību.”

6 Šīs pašas regulas 38. panta 1. punktā bija paredzēts:

“Neierobežojot Komisijas pienākumu izpildīt Eiropas Kopienų vispārējo budžetu, dalībvalstis pirmām kārtām uzņemas atbildību veikt palīdzības finanšu kontroli. Šim nolūkam to veiktie pasākumi ietver:

[..]

c) to, ka tiek nodrošināta palīdzības vadība saskaņā ar visiem attiecīgajiem Kopienų noteikumiem un ka fondi, kas nodoti dalībvalstu rīcībā, tiek izmantoti saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem;

d) apliecinājumu tam, ka izdevumu deklarācijas, ko iesniedz Komisijai, ir precīzas un nodrošina to, ka tās sagatavo, izmantojot grāmatvedības sistēmas, kas pamatotas uz pārbaudāmiem apliecinājošiem dokumentiem;

[..].”

Regula Nr. 1685/2000

7 Regulas Nr. 1685/2000 5. apsvērumā ir noteikts:

“[..] lai visā Kopienā garantētu vienādu un objektīvu struktūrfondu īstenojumu, dažu veidu darbībām Komisija uzskata par vajadzīgu pieņemt vispārēju noteikumu kopumu par piemērotiem izdevumiem. Kādas normas pieņemšana attiecībā uz īpaša veida darbību neskar fondus, atbilstīgi kuriem šo darbību var līdzfinansēt. Šo normu pieņemšana nedrīkst liegt dalībvalstīm dažos gadījumos, kas ir jānorāda, piemērot stingrākus valsts noteikumus. [..]”

8 Saskaņā ar Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma “Piemērotības normas [Atbilstības noteikumi]” 1. normas “Faktiskie izdevumi” 2.1. punktu:

“Parasti galīgo ieguvēju maksājumus, kas deklarēti kā starpposma maksājumi un galīgā saldo maksājumi, pamato ar kvitētiem rēķiniem. Ja to nevar izdarīt, maksājumus pamato ar grāmatvedības dokumentiem, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība.”

Itālijas tiesības

1997. gada 15. marta Likums Nr. 59

- 9 1997. gada 15. marta *legge n. 59 – Delega al Governo per il conferimento di funzioni e compiti alle regioni ed enti locali, per la riforma della pubblica amministrazione e per la semplificazione amministrativa* (Likums Nr. 59 par pilnvarojumu valdībai piešķirt funkcijas un uzdevumus reģioniem un pašvaldībām, par valsts administrācijas reformu un par administratīvo procedūru vienkāršošanu; 1997. gada 17. marta *GURI* Nr. 63) 4. panta 4. punkta c) apakšpunkts paredzēja deleģēt reģioniem administratīvās funkcijas un uzdevumus reģionālo, strukturālo un ES kohēzijas politiku jomā. Šis deleģējums tika īstenots ar 1998. gada 31. marta *decreto legislativo n.º123 – Disposizioni per la razionalizzazione degli interventi di sostegno pubblico alle imprese, a norma dell'articolo 4, comma 4, lettera c), della legge 15 marzo 1997, n. 59* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 123 par noteikumiem publiskā atbalsta uzņēmumiem pasākumu racionalizācijai atbilstoši 1997. gada 15. marta Likuma Nr. 59 4. panta 4. punkta c) apakšpunktam; 1998. gada 30. aprīļa *GURI* Nr. 99).

2001. gada 2. maija Reģionālais likums Nr. 7

- 10 2001. gada 2. maija *legge regionale n. 7 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale 2001 e pluriennale 2001/2003 della Regione Calabria (Legge Finanziaria)* (Reģionālais likums Nr. 7 par 2001. gada budžeta un 2001./2003. gada daudzgadu budžeta veidošanas noteikumiem Kalabrijas reģionam (Finanšu likums); 2001. gada 2. maija *Bollettino ufficiale della Regione Calabria* Nr. 41) paredzēja iespēju atbalstīt mazos un vidējos uzņēmumus, izmantojot atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 70/2001 (2001. gada 12. janvāris) par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu, sniedzot valsts atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem (OV 2001, L 10, 33. lpp.), “atsaucoties arī uz 2000.–2006. gada Reģionālo darbības programmu (RDP) Kalabrijas reģionam, ko Eiropas Komisija apstiprinājusi ar 2000. gada 8. augusta Lēmumu C(2000) 2345”. Šī likuma 31.*quater* pantā bija paredzēts, ka Kalabrijas reģionālā padome pieņem aktus, kas reglamentē šī atbalsta piešķiršanas kārtību.

2002. gada 14. maija Lēmums Nr. 398

- 11 Ar 2002. gada 14. maija Lēmumu Nr. 398 Kalabrijas reģionālā padome apstiprināja paziņojumu par uzaicinājumu iesniegt projektus (turpmāk tekstā – “paziņojums par uzaicinājumu iesniegt projektus”), kura 8. pantā bija atsauce uz Regulu Nr. 1685/2000 un bija paredzēts, ka ir tiesības saņemt atbalstu par izdevumiem, kas saistīti ar zemi, ēkām un komunikācijām, mēbelēm un aprīkojumu, kā arī projektēšanu un izpēti.
- 12 Paziņojuma par uzaicinājumu iesniegt projektus 9. pantā attiecībā uz ēkām un iekārtām būvdarbus tika pieprasīts kvantificēt pēc Kalabrijas reģiona publisko būvdarbu uzraudzības iestādes 1994. gada cenrāža, kas palielināts par 15 %, un attiecībā uz tajā neparedzētām pozīcijām – pēc pašreizējām tirgus cenām, kā tās ir novērtējis projektētājs.
- 13 Saskaņā ar paziņojuma par uzaicinājumu iesniegt projektus 11. pantu subsidijas izmaksu regulē lēmums par subsidijas piešķiršanu, kurā ir ietvertas prasības, kas jāievēro atbalsta galasaņēmējam.

Lēmums par subsīdiju

- 14 2004. gada 20. aprīļa lēmumā par subsīdiju Nr. 4457 (turpmāk tekstā – “lēmums par subsīdiju”) bija izklāstīti noteikumi par dokumentiem, kas jāiesniedz atbalsta galasaņēmējam, lai pierādītu radušos izdevumus. Konkrēti, attiecībā uz veiktajiem darbiem lēmumā bija prasīts iesniegt ar tiem saistīto grāmatvedības dokumentāciju un tostarp prasīts, ka galasaņēmējam ir jāiesniedz būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs, ko pienācīgi parakstījis būvdarbu vadītājs un minētais atbalsta saņēmējs.
- 15 Visbeidzot – lēmumā par subsīdiju bija noteikts, ka subsīdiju, kas maksājama par tādiem būvdarbiem, kuri veikti par saviem līdzekļiem, var noteikt tikai pēc tam, kad kontroles komisija ir pārbaudījusi, vai galasaņēmējs ievēro paziņojuma par uzaicinājumu iesniegt projektus 9. pantā minētajā cenrādī noteiktās robežas, proti, pēc tam, kad ir konstatēta darbu veikšana, pamatojoties uz iepriekš minētajiem grāmatvedības dokumentiem (būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs).

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 16 *Eurocostruzioni* ir uzņēmums, kas darbojas būvniecības nozarē.
- 17 Pēc paziņojuma par uzaicinājumu iesniegt projektus šis uzņēmums ieguva kapitāla finansējumu viesnīcas būvniecībai, tostarp tās apmēbelēšanai, un ar to saistīto sporta objektu būvniecībai un iekārtošanai Rosāno komūnā Kalabrijas reģionā (Itālija) kā atbalsta galasaņēmējs atbilstoši 2000.–2006. gada reģionālajai darbības programmai (RDP). Komisija 2000. gada 1. augusta Lēmumā C(2000) 2050 un 2000. gada 8. augusta Lēmumā C(2000) 2345 bija apstiprinājusi atbalsta ietvaru un attiecīgo darbības programmu Kalabrijas reģionam.
- 18 Izdevumi, par kuriem var pretendēt uz atbalstu atbilstoši minētajai darbības programmai, tostarp ietvēra izdevumus, kas attiecas uz ēku un iekārtu celtniecību. Saskaņā ar paziņojuma par uzaicinājumu iesniegt projektus 9. pantu izdevumus, kas saistīti ar ēku būvniecību, varēja kvantificēt 1994. gada Kalabrijas reģiona publisko būvdarbu uzraudzības iestādes cenrāža, kas palielināts par 15 %, noteiktajos ietvaros, bet attiecībā uz tajā neparedzētām pozīcijām – atbilstoši attiecīgā brīža tirgus cenām, kā tās ir novērtējis projektētājs.
- 19 Attiecībā uz būvdarbiem, kas veikti par galasaņēmēja paša līdzekļiem, lēmumā par subsīdiju bija precizēts, ka tam ir jāiesniedz dokumenti, kas attiecas uz būvdarbu grāmatvedību, proti, būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs, kurus parakstījis darbu vadītājs un minētais atbalsta saņēmējs.
- 20 *Eurocostruzioni* īstenoja paredzēto būvi, iegādājās mēbeles un Kalabrijas reģionam iesniedza lēmumā par subsīdiju pieprasīto dokumentāciju, proti, attiecībā uz būvdarbiem – būvdarbu žurnālu un grāmatvedības reģistru. Pēc šo darbu atbilstības pārbaudes *Eurocostruzioni* saņēma kompetentās tehniskās komisijas apstiprinājumu. Tomēr tas nesaņēma subsīdijas atlikuma maksājumu par būvdarbiem, jo Kalabrijas reģions uzskatīja, ka uzņēmums nav iesniedzis rēķinus vai grāmatvedības dokumentus ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību atbilstoši Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punktam, uz kuru bija atsauce paziņojumā par uzaicinājumu iesniegt projektus.

- 21 Tādēļ *Eurocostruzioni* uzsāka maksājuma rikojuma procedūru *Tribunale di Catanzaro* (Katandzāro tiesa, Itālija), lai Kalabrijas reģionam tiku uzdots izmaksāt tam subsīdijas atlikumu. Tiesa, kas izskatīja lietu, ar 2012. gada 4. aprīļa spriedumu apmierināja šī uzņēmuma prasību un piesprieda šim reģionam samaksāt minētā uzņēmuma pieprasīto summu.
- 22 Kalabrijas reģions šo spriedumu pārsūdzēja *Corte d'Appello di Catanzaro* (Katandzāro apelācijas tiesa, Itālija). Ar 2014. gada 27. oktobra spriedumu tā uzskatīja, ka, ņemot vērā, ka paziņojumā par uzaicinājumu iesniegt projektus ir atsauce uz Regulu Nr. 1685/2000, subsīdijas atlikuma izmaksa ir pakārtota nosacījumam, ka tiek iesniegti kvitētie rēķini vai grāmatvedības dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību, pat ja *Eurocostruzioni* ir veicis darbus par saviem līdzekļiem. Uzņēmumam esot bijusi jāiesniedz atbilstoša grāmatvedības dokumentācija, lai noteiktu izmaksas, kas veiktas tostarp materiālu iegādei, transportlīdzekļu nomai un darba ņēmēju vai apakšuzņēmēju atalgošanai. Šajā ziņā uzņēmuma iesniegtie dokumenti, tādi kā būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs, esot bijuši nepieciešami, bet nepietiekami. Tādējādi šī tiesa apmierināja Kalabrijas reģiona apelācijas sūdzību.
- 23 2015. gada 27. oktobrī *Eurocostruzioni* iesniedza kasācijas sūdzību *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija), kas ir iesniedzējtiesa. Kasācijas sūdzības pamatojumam uzņēmums tostarp apgalvoja, ka Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punktā, kura formulējums sākas ar vārd[u] “parasti”, ir tikai noteikts vispārējs princips, kam var būt izņēmumi. Šajā sakarā *Eurocostruzioni* arī norādīja, ka tas ir pienācīgi veicis paredzētos darbus un iesniedzis visus lēmumā par subsīdiju prasītos grāmatvedības dokumentus, un tādējādi Kalabrijas reģiona atteikums, pamatojoties uz Regulu Nr. 1685/2000, esot pretrunā labas ticības, lojalitātes un tiesiskās palāvības principiem.
- 24 Iesniedzējtiesa nav pārliecināta par to, kā interpretēt Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punktu, un turklāt norāda, ka šajā pielikumā, šķiet, nav paredzēts tiešs gadījums, kad galasaņēmējs uzbūvē ēku ar saviem materiāliem, aprīkojumu un darbaspēku.
- 25 Šādos apstākļos *Corte suprema di cassazione* [Augstākā kasācijas tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai atbilstoši [Regulā Nr. 1685/2000] un it īpaši tās pielikuma 1. normas 2.1. punktā par “izdevumu pamatojumu” paredzētajam galasaņēmēju veiktie maksājumi obligāti ir jāpierāda ar kvitētiem rēķiniem arī tad, ja finansējums saņēmējam ir bijis piešķirts, lai uzbūvētu nekustamo īpašumu ar saviem materiāliem, instrumentiem un darbiniekiem, vai arī papildus neiespējamības gadījumam tieši paredzētajam izņēmumam var būt atkāpe, kas pieprasa iesniegt “grāmatvedības dokument[us], kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība”?
- 2) Kāda ir minētās frāzes “grāmatvedības dokument[i], kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” pareiza interpretācija?
- 3) Vai it īpaši minētās regulas tiesību normas nepieļauj tādu valsts un reģionālo tiesisko regulējumu un izrietošos administratīvos īstenošanas pasākumus, kuri gadījumā, ja finansējums saņēmējam tika piešķirts, lai uzbūvētu nekustamo īpašumu ar saviem materiāliem, instrumentiem un darbiniekiem, paredz valsts pārvaldes iestāžu piešķirtā finansējuma izdevumu kontroles sistēmu, kuru veido:
- a) darbu apmēra iepriekšējā noteikšana saskaņā ar reģionālo cenrādi būvdarbiem, kā arī attiecībā uz šajā instrumentā neparedzētām pozīcijām – saskaņā ar pašreizējām tirgus cenām, kas ir apstiprinātas projektētāja atzinumā,

- b) turpmākā grāmatvedības atskaite, iesniedzot būvdarbu grāmatvedības atskaites, kas ietver būvdarbu žurnālu un grāmatvedības reģistru, kurus katrā lappusē ir pienācīgi parakstījis būvdarbu vadītājs un [atbalsta] saņēmējs uzņēmums, un paveikto darbu pārbaude un atbilstības konstatējums, ko saskaņā ar a) punktā minētām vienību cenām veic kompetentās reģionālās administrācijas ieceltā darbu pieņemšanas komisija?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 26 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj finansējuma ēkas būvniecībai galasaņēmējam, kurš to uzbūvējis par saviem paša līdzekļiem, radušos izdevumus pamatot ar citiem dokumentiem, kas nav *expressis verbis* minēti šajā tiesību normā.

Par pieņemamību

- 27 Kalabrijas reģions uzskata, ka pirmais jautājums nav pieņemams, jo lūgtajai Regulas Nr. 1685/2000 interpretācijai neesot nekādas saistības ar pamatlietu un iesniedzējtiesa neesot izklāstījusi iemeslus, kas tai likuši šaubīties par tās interpretāciju.
- 28 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa ir uzdevusi atbilstoši pašas noteiktajam tiesiskajam regulējumam un faktiskajiem apstākļiem un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņemums. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vienīgi tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saiknes ar faktisko situāciju pamatlietā vai pamatlietas priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2022. gada 27. oktobris, *Proximus* (Publiski pieejami elektronisku abonētu saraksti), C-129/21, EU:C:2022:833, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlīeta attiecas tieši uz *Eurocostruzioni* kā galasaņēmēja – saskaņā ar Regulu Nr. 1685/2000 – pienākumiem un it īpaši uz prasībām, kas izriet no tās pielikuma 1. normas 2.1. punkta, kura piemērojamību Kalabrijas reģions neapstrīd. Turklāt, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 33. punktā, iesniedzējtiesa ir paskaidrojusi iemeslus, kuru dēļ ir nepieciešama šīs tiesību normas interpretācija.
- 30 Šādos apstākļos Kalabrijas reģiona iebildumi par pirmā jautājuma pieņemamību ir jānoraida.

Par lietas būtību

- 31 Vispirms jāatgādina, ka pamatlietā aplūkotās subsīdijas piešķiršanas dienā, proti, 2004. gada 20. aprīlī, struktūrfondus reglamentēja Regula Nr. 1260/1999. Šīs regulas 30. panta 3. punkts, lasot to kopā ar tās 41. apsvērumu, pilnvaro Komisiju vajadzības gadījumā ieviest kopīgus noteikumus par izdevumu atbilstību, lai nodrošinātu struktūrfondu vienotu un taisnīgu izmantošanu Savienībā. Pamatojoties uz to, tika pieņemta Regula Nr. 1685/2000.

- 32 Attiecībā uz galasaņēmēja izdevumu pamatojumu Regulā Nr. 1260/1999 un Regulā Nr. 1685/2000 ir paredzētas atšķirīgas prasības, pirmkārt, avansa maksājumiem un, otrkārt, starpposma maksājumiem un atlikuma maksājumiem.
- 33 Saskaņā ar Regulas Nr. 1260/1999 32. panta 1. punkta trešās daļas otro teikumu “starpposma maksājumi un saldo maksājumi ir saistīti ar faktiskajiem izdevumiem, kuriem jāatbilst galīgo saņēmēju veiktajiem maksājumiem, ko apstiprina kvitētie rēķini vai grāmatvedības dokumenti ar līdzīgu pierādījuma vērtību”.
- 34 Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punktā ir atspoguļota šī prasība, paredzot, ka “parasti galīgo ieguvēju maksājumus, kas deklarēti kā starpposma maksājumi un galīgā saldo maksājumi, pamato ar kvitētiem rēķiniem. Ja to nevar izdarīt, maksājumus pamato ar grāmatvedības dokumentiem, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība.”
- 35 Kā izriet no pastāvīgās judikatūras, interpretējot Savienības tiesību normu, jāņem vērā ne tikai tās formulējumā lietoto vārdu ierastā nozīme ikdienas valodā, bet arī konteksts un tā tiesiskā regulējuma mērķi, kurā šī norma ir ietverta (spriedums, 2022. gada 22. jūnijs, *Leistriz*, C-534/20, EU:C:2022:495, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 No Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkta formulējuma izriet, ka, lai galasaņēmējiem radušies izdevumi būtu atbilstīgi Regulas Nr. 1685/2000 izpratnē, tiem “parasti” ir jābūt pamatotiem ar kvitētiem rēķiniem vai, ja tas nav iespējams, ar grāmatvedības dokumentiem ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību. Pretēji tam, ko apgalvo kasācijas sūdzības iesniedzējs pamatlietā, vārd[s] “parasti” skaidri attiecas uz šī punkta pirmajā teikumā paredzēto pienākumu iesniegt kvitētos rēķinus, savukārt grāmatvedības dokumentu ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību iesniegšana, kura minēta šī punkta otrajā teikumā, ir izņēmums no šī vispārējā noteikuma.
- 37 Tādējādi Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkta formulējums nepieļauj citu izņēmumu kā vien to, kas ir tieši paredzēts šajā normā.
- 38 Šo interpretāciju apstiprina šīs tiesību normas konteksts. No Regulas Nr. 1260/1999 43. apsvēruma izriet, ka izdevumiem ir jābūt “pamatotiem un apstiprinātiem”, un tas liecina par Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkta otrā teikuma šauru interpretāciju, jo kvitētie rēķini un grāmatvedības dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījuma spēku ir vienīgie dokumenti, kas var atbilst šai prasībai. Tas tā ir vēl jo vairāk tāpēc, ka Komisija ir vēlējusies paredzēt vienotus noteikumus attiecībā uz pieļaujamiem izdevumiem, atstājot dalībvalstīm iespēju piemērot stingrākas valsts tiesību normas, kā par to liecina Regulas Nr. 1685/2000 5. apsvērums.
- 39 Visbeidzot – šī interpretācija atbilst arī Regulas Nr. 1260/1999 35. un 43. apsvērumā, kā arī 38. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā paredzētajam pareizas finanšu pārvaldības mērķim. Saskaņā ar pēdējiem minētajiem noteikumiem dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka to rīcībā nodotos līdzekļus izmanto saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem un ka izdevumu deklarācijas sagatavo, izmantojot grāmatvedības sistēmas, kas pamatojas uz pārbaudāmiem apliecinātiem dokumentiem.

- 40 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru ar Regulas Nr. 1260/1999 32. pantu, kā arī Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normu izveidotās sistēmas pamatā ir izdevumu atmaksāšanas princips (spriedums, 2005. gada 24. novembris, Itālija/Komisija, C-138/03, C-324/03 un C-431/03, EU:C:2005:714, 45. punkts).
- 41 Šāda atmaksāšana var attiekties tikai uz izdevumiem, kas faktiski ir radušies un pienācīgi pamatoti. Jebkāda citāda šo izdevumu pamatojuma prasības interpretācija varētu apdraudēt struktūrfondu pareizu finanšu pārvaldību. It īpaši nevar piekrist kasācijas sūdzības iesniedzēja pamatlietā piedāvātajai interpretācijai, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punktā ir atspoguļotas tikai vispārīgas pamatnostādnes, kurām var būt citi izņēmumi, ne tikai tie, kas *expressis verbis* minēti šajā normā.
- 42 Šajā gadījumā pamatlietā *Eurocostruzioni* lūdz “atlikuma maksājumu” Regulas Nr. 1260/1999 32. panta 1. punkta trešās daļas un Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkta izpratnē. Lai tās pieteikuma pamatojumam norādītie izdevumi būtu atbilstīgi šo regulu izpratnē, tiem ir jābūt pamatotiem ar kvitētiem rēķiniem vai, ja tas nav iespējams, ar grāmatvedības dokumentiem ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību.
- 43 Kā ģenerālvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 48.–50. punktā, apstāklis, ka galasaņēmējs ir uzbūvējis ēku par saviem līdzekļiem, to neatbrīvo no Regulā Nr. 1260/1999 un Nr. 1685/2000 paredzētajām pamatojuma prasībām.
- 44 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj finansējuma ēkas būvniecībai galasaņēmējam, kurš to uzbūvējis par saviem paša līdzekļiem, radušos izdevumus pamatot ar citiem dokumentus, kas nav *expressis verbis* minēti šajā tiesību normā.

Par otro un trešo jautājumu

- 45 Ar otro un trešo jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz finansējuma ēkas būvniecībai galasaņēmēju, kurš to uzbūvējis par saviem paša līdzekļiem, būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs var tikt kvalificēti kā “grāmatvedības dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību” šīs tiesību normas izpratnē.

Par pieņemamību

- 46 Kalabrijas reģions uzskata, ka trešais jautājums ir nepieņemams, jo iesniedzējtiesa neesot izklāstījusi saikni starp Regulu Nr. 1685/2000 un iesniedzējtiesas nolēmumā minēto valsts un reģionālo tiesisko regulējumu, kas turklāt esot nepietiekami izklāstīts.
- 47 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 94. panta b) un c) punktu iesniedzējtiesai tostarp ir jānorāda atbilstošo valsts tiesību normu saturs, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp tām un Savienības tiesību normām.

- 48 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesa ir ievērojusi šo pienākumu, atsaucoties uz valsts un reģionālo tiesību normu, paziņojuma par uzaicinājumu iesniegt projektus un pamatlietā aplūkotā lēmuma par dotāciju saturu. Runājot par saikni starp atbilstošajām valsts tiesību normām un Savienības tiesībām, Kalabrijas reģions savos rakstveida apsvērumos pats ir atzinis, ka paziņojumā par uzaicinājumu iesniegt projektus ir ietverta atsauce uz Regulu Nr. 1685/2000.
- 49 Šādos apstākļos Kalabrijas reģiona iebildumi par trešā jautājuma pieņemamību ir jānoraida.

Par lietas būtību

- 50 Vispirms ir jānorāda, ka ne Regulā Nr. 1260/1999, ne Regulā Nr. 1685/2000 nav ietverta jēdziena “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” definīcija.
- 51 Kā atgādinās šā sprieduma 35. punktā, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējumā lietoto vārdu ierastā nozīme ikdienas valodā, bet arī konteksts un tā tiesiskā regulējuma mērķi, kurā šī norma ir ietverta.
- 52 Attiecībā uz jēdziena “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” ierasto nozīmi ikdienas valodā ir jānorāda, ka tas attiecas uz visiem grāmatvedības dokumentiem, kas tāpat kā kvitētie rēķini var pierādīt, ka galasaņēmēja izdevumi ir faktiski radušies, un kuriem šajā ziņā ir atzīta pierādījuma vērtība, kas ir salīdzināma ar kvitēto rēķinu pierādījuma vērtību.
- 53 Attiecībā uz šī jēdziena kontekstu ir jāatgādina, ka tiesības iesniegt grāmatvedības dokumentus, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība, ir izņēmums no vispārējā noteikuma, kas galasaņēmēja izdevumu pamatošanai paredz pienākumu uzrādīt kvitētus rēķinus. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru izņēmums no vispārējā noteikuma ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 40. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 54 Šajā ziņā it īpaši ir jāņem vērā Regulas Nr. 1260/1999 32. panta 1. punkta trešās daļas otrajā teikumā paredzētā prasība, saskaņā ar kuru starpposma maksājumi un atlikuma maksājumi attiecas uz “faktiskajiem izdevumiem, kuriem jāatbilst” galasaņēmēju “veiktajiem maksājumiem”. Lai izpildītu šo prasību, jēdziena “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” tvērums ir jāattiecina tikai uz grāmatvedības dokumentiem, kuri var pierādīt, ka izdevumi ir faktiski radušies, un kuri vienlaikus sniedz ticamu un precīzu priekšstatu, kas atbilst attiecīgā galasaņēmēja veiktajiem maksājumiem.
- 55 Šajā ziņā, nepārkāpjot Regulas Nr. 1260/1999 32. panta noteikumus, nevar tikt pieļauta plaša interpretācija, kuru savos rakstveida apsvērumos ir piedāvājusi Itālijas valdība un kuras rezultātā būvdarbu vērtība bez tiešas saiknes ar veiktajiem maksājumiem tiktu noteikta, pamatojoties tikai uz neatkarīgu profesionālu un/vai oficiālas licencētas struktūras veiktu novērtējumu.
- 56 Šī šaurā interpretācija atbilst arī šī sprieduma 39. un 40. punktā atgādinātajam pareizas finanšu pārvaldības mērķim un izdevumu atmaksas principam, ciktāl tās mērķis ir novērst jebkādu izdevumu dubultas aprēķināšanas un krāpšanas risku, kas kaitētu Savienības struktūrfondiem.

- 57 Līdz ar to, kā Komisija būtībā ir norādījusi savos rakstveida apsvērumos, ir jākonstatē, ka “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība”, var būt grāmatvedības dokumenti, kuri ir atļauti dalībvalsts tiesībās, it īpaši, ja rēķina izsniegšanai nav nozīmes saskaņā ar valsts nodokļu un grāmatvedības standartiem, un kuri var pierādīt, ka izdevumi ir faktiski radušies, sniedzot patiesu un precīzu priekšstatu par tiem.
- 58 Šajā gadījumā, runājot par gala saņēmēju, kurš ēku ir uzbūvējis par saviem līdzekļiem, pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēta izdevumu kontroles sistēma, kas prasa iepriekš aprēķināt veicamos būvdarbus, pamatojoties uz standarta cenrādi, un vēlāku pārbaudi, kuras pamatā ir minēto darbu izpildes konstatācija, balstoties tikai uz būvdarbu žurnālu un grāmatvedības reģistra uzrādīšanu. Paziņojumā par uzaicinājumu iesniegt projektus ir skaidri minēta Regula Nr. 1685/2000 attiecībā uz atbilstīgo izdevumu definīciju. Lai gan lēmumā par subsīdiju nav atgādināts pienākums uzrādīt kvitētos rēķinus un/vai grāmatvedības dokumentus ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību, lai pamatotu izdevumus, kas radušies saistībā ar būvniecības darbiem, šis apstāklis tomēr neietekmē minētās regulas piemērojamību.
- 59 Šādos apstākļos, kā ģenerālvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 71. un 76. punktā, iesniedzējtiesai tātad ir jāpārbauda, vai kasācijas sūdzības iesniedzējam pamatlietā nebija iespējams pamatot radušos izdevumus kvitētiem rēķiniem, un, ja tiktu konstatēts, ka tas nav iespējams, izvērtēt, vai minētais būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs, ņemot vērā to konkrēto saturu un atbilstošo valsts tiesisko regulējumu, var tikt kvalificēti kā “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība”.
- 60 Kā izriet no šī sprieduma 54. punkta, tā tas būtu gadījumā, ja šie dokumenti, ņemot vērā visus atbilstošos pamatlietas apstākļus, pierādītu to, ka izdevumi ir faktiski radušies un atbilst *Eurocostruzioni* veiktajiem maksājumiem, sniedzot patiesu un precīzu priekšstatu par minētajiem izdevumiem.
- 61 Savukārt, ja šajā būvdarbu žurnālā un grāmatvedības reģistrā, piemēram, būtu tikai jāatskaitās par darbu virzību, atsaucoties vienīgi uz iepriekšēju aprēķinu, kas balstīts uz standarta cenrādi, kuram ir abstrakts raksturs, un nepastāvot objektīvai saistībai ar faktiskajiem izdevumiem, šie dokumenti nevar tikt kvalificēti kā “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkta izpratnē.
- 62 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1685/2000 pielikuma 1. normas 2.1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz finansējuma ēkas būvniecībai galasaņēmēju, kurš to uzbūvējis par saviem paša līdzekļiem, būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs var tikt kvalificēti kā “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” šīs tiesību normas izpratnē tikai tad, ja, ņemot vērā to konkrēto saturu un atbilstošo valsts tiesisko regulējumu, ar tiem var pierādīt, ka izdevumi ir faktiski radušies, sniedzot patiesu un precīzu priekšstatu par tiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Komisijas Regulas (EK) Nr. 1685/2000 (2000. gada 28. jūlijs), ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1260/1999 attiecībā uz izdevumu kompensējamību Struktūrfondu līdzfinansētās darbībās, kas grozīta ar Komisijas 2004. gada 10. marta Regulu (EK) Nr. 448/2004, pielikuma 1. normas 2.1. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas neļauj finansējuma ēkas būvniecībai galasaņēmējam, kurš to uzbūvējis par saviem paša līdzekļiem, radušos izdevumus pamatot ar citiem dokumentus, kas nav *expressis verbis* minēti šajā tiesību normā.

- 2) Regulas Nr. 1685/2000, kas grozīta ar Regulu Nr. 448/2004, pielikuma 1. normas 2.1. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

attiecībā uz finansējuma ēkas būvniecībai galasaņēmēju, kurš to uzbūvējis par saviem paša līdzekļiem, būvdarbu žurnāls un grāmatvedības reģistrs var tikt kvalificēti kā “grāmatvedības dokumenti, kam ir līdzvērtīga pierādījuma vērtība” šīs tiesību normas izpratnē tikai tad, ja, ņemot vērā to konkrēto saturu un atbilstošo valsts tiesisko regulējumu, ar tiem var pierādīt, ka izdevumi ir faktiski radušies, sniedzot patiesu un precīzu priekšstatu par tiem.

[Paraksti]